

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

**Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w
Pobiedziskach**

według stanu na dzień 31.12.2018 roku

I. Podmioty objęte informacją

Pobiedzisko - Gośliński Bank Spółdzielczy z siedzibą w Pobiedziskach, ul. Tysiąclecia 15. Bank wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto I Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000103379. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000505929 oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) 784 000 49 66

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, oraz zrzeszony jest w Spółdzielczej Grupie Bankowej na czele której stoi SGB Bank S.A.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

W 2018 roku Bank prowadził działalność na obszarze trzech gmin: Pobiedziska, Murowana Goślina, Swarzędz poprzez 7 swoich jednostek organizacyjnych:

- Centralę i Oddział w Pobiedziskach, ul. Tysiąclecia 15;
- Oddział w Murowanej Goślinie, ul. Poznańska 12;
- Filie w Biskupicach, ul. Mieszka I 8;
- Filie w Swarzędzu, Os. Raczyńskiego 19;
- POK w Swarzędzu, ul. Wrzesińska 15;
- POK w Gruszczyńcu, ul. Swarzędzka 23.

Działalność operacyjna wykonywana była również za pośrednictwem elektronicznych kanałów dostępu.

Na dzień 31.12.2018 r. Bank posiadał zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniami Banku)

Nazwa podmiotu	Kwota zaangażowania	Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/ nie pomniejsza fundusze własne Banku
akcje SGB-Banku S.A.	1.190.500,00	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku
udział w TUW w Poznaniu	800,00	
udział w PartNet sp. z o.o.	42.000,00	
udział w Spółdzielni Mieszkaniowej Swarzędz	3.000,00	
udział w SRH „Rolnik”	1.070,66	
udział w Spółdzielni „Gromada”	8.000,00	
udział w Systemie Ochrony SGB	1.000,00	

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 4%.
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego.
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów oraz grup powiązanych klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby ponad 10% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania

dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym niż 4% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza poziomów określonych w § 24.
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
 - c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
 - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
- 3) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o 5 p.p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;
- 4) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów indywidualnych, rolników i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, gruntów rolnych, nieruchomości komercyjnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat;
- 5) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;

- b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20%) i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 10% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 6% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza wartości wskazanych w załączniku nr 2 do niniejszej Strategii – analiza DtI.
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów indywidualnych, rolników i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,

2) **Ryzyko operacyjne**

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;

- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

1. zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
2. zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
3. utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1. realizowanie strategii finansowania, o której mowa w ust. 3;
2. pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
3. utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
4. utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami¹ poziomie;
5. finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów² powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
6. utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu³ na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów⁴ nad skumulowanymi pasywami⁵ w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku⁶;
7. zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności⁷ (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
8. dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
9. dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
10. identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

¹ Zgodnie z Umową Systemu Ochrony SGB;

² Wartość kredytów obliczona jako: kwota nominalna kapitału kredytu (dla kredytów w rachunkach bieżących jest to kwota wykorzystanego kapitału) minus nierozliczona prowizja minus rezerwa celowa

³ Wyznaczonej w oparciu o zestawienie luki płynności, o którym mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

⁴ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi otrzymanymi.

⁵ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi udzielonymi.

⁶ Kumulując aktywa i pasywa począwszy od ostatniego przedziału.

⁷ O której mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

1. optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
2. ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
3. utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1. ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
2. ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1% sumy bilansowej;
3. zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a. stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b. oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
4. dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) Ryzyko walutowe

Nie występuje. Bank nie prowadzi działalności walutowej.

6) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują

1. dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
2. ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
3. posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 13,875%
4. posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 10,875%
5. posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 9,375%
6. obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 87%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 9,2%;
7. dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 95% kapitału Tier I;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1. dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
2. przekazywanie na fundusze własne minimum 80% nadwyżki bilansowej;
3. posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;

4. ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla zachowania minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego, współczynnika kapitału Tier I oraz współczynnika kapitału podstawowego Tier I;
5. nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
6. utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

1. zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
2. zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
3. dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1. identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
2. projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
3. sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
4. systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) komórka zarządzania „wolnymi środkami” – Wydział Finansowo - Księgowy
 - b) Oddziały, Filie, POK,
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) komórka monitorowania ryzyka – Zespół Ryzyk Bankowych;
 - b) komórka monitorująca indywidualne ryzyko kredytowe – Zespół ds. monitoringu, windykacji i restrukturyzacji;
 - c) stanowisko ds. Teleinformatycznych
 - d) Administrator Bezpieczeństwa Informacji;
 - e) Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo - Księgowych;
 - f) Stanowisko ds. Bezpieczeństwa Banku.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
- b) dla portfela kredytowego:
 - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach, regionach itp.),
 - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,

- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalna kwota jednostkowa w zł</i>
Kredyt na działalność gospodarczą - w rachunku kredytowym - w rachunku bieżącym	do 25% F.W.* 400.000,-
Kredyt na działalność związaną z produkcją rolną: - w rachunku kredytowym - w rachunku bieżącym	do 25% F.W.* 400.000,-
Kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej: - inwestycyjne - obrotowe	do 25% F.W.* 500.000,-
Kredyt konsumpcyjny (gotówkowy), w tym zabezpieczone hipotecznie	80.000,-
Pożyczka hipoteczna	500.000
Kredyt mieszkaniowy	1.000.000,-
Kredyt konsolidacyjny	1.000.000,-
Gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie: Podmiotu finansowego Podmiotu niefinansowego Jednostek Samorządu Terytorialnego	do 25% F.W.* do 25% F.W.* do 25% F.W.*

W obszarze ryzyka koncentracji Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny limit</i>
w jeden podmiot lub podmioty powiązane (maksymalnie 25% uznanego kapitału)	18% uznanego kapitału jako limit ostrożnościowy
wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko (maksymalnie do 25% kapitału podstawowego Tier 1)	maksymalnie 18% kapitału podstawowego Tier I jako limit ostrożnościowy

Limity na łączną kwotę ekspozycji wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych klientów:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny limit:</i>
dużych ekspozycji	340% uznanego kapitału
istotnych ekspozycji	460% uznanego kapitału

Wysokość limitów ustanowionych na poszczególne sektory gospodarcze, wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami przedstawiają się następująco:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny limit:</i>
Budownictwo	70 % uznanego kapitału
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25 % uznanego kapitału
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	35 % uznanego kapitału
Handel hurtowy i detaliczny	23 % uznanego kapitału
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	23 % uznanego kapitału
Przetwórstwo przemysłowe	71 % uznanego kapitału
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	379 % uznanego kapitału
Transport, gospodarka magazynowa	15 % uznanego kapitału
Inne	10 % uznanego kapitału

Wysokość limitów ustanowionych na poszczególne rodzaje zabezpieczenia przedstawiają się następująco:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny limit:</i>
Blokada środków pieniężnych	2 % uznanego kapitału
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	330 % uznanego kapitału
Hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej (pozostała)	310 % uznanego kapitału
Poręczenie wg prawa cywilnego	23 % uznanego kapitału
Przewłaszczenie rzeczy ruchomych	31 % uznanego kapitału
Zastaw rejestrowy	18 % uznanego kapitału
Pozostałe	40 % uznanego kapitału

W obszarze ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, Bank stosuje następujące limity:

Bank przyjął następujące maksymalne limity wewnętrzne determinujące strukturę portfela DEK ze względu na rodzaj produktu:	
<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny limit:</i>
kredyty gotówkowe 20%;	20%
limity w ROR 6%;	6%
inne kredyty DEK 3%.	3%
W zakresie wybranych obszarów ryzyka DEK Bank wprowadził następujące limity dotyczące obszarów uznanych za istotne:	
udział detalicznych ekspozycji kredytowych, dla których wskaźnik Dtl (wyliczony w momencie udzielenia kredytu) jest wyższy od	15%

65%	
udział detalicznych ekspozycji kredytowych niezabezpieczonych	40%
udział detalicznych ekspozycji kredytowych udzielonych na warunkach niestandardowych	5%

W obszarze ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, Bank stosuje następujące limity:

Bank dokonał wyboru pozycji objętych systemem limitowania kierując się zasadą, że ograniczeniem wewnętrznym będą objęte te rodzaje ekspozycji, które wiążą się z większym ryzykiem kredytowym; rodzaj i wysokość limitów przedstawia się następująco:	
<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Maksymalny limit:</i>
udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, których celem kredytowania nie jest nieruchomość	75% kwoty portfela EKZH;
udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w których zabezpieczeniem jest nieruchomość komercyjna	10% kwoty portfela EKZH;
udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w których nieruchomość stanowiąca zabezpieczenie nie jest własnością kredytobiorcy	8% kwoty portfela EKZH;
udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, dla których okres trwania umowy jest dłuższy niż 10 lat	60% kwoty portfela EKZH.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych,

w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- transferowanie ryzyka,
- stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje limity wskazane w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem jako wyznaczony Apetyt na ryzyko.

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Fluktuacja pracowników na stanowiskach kierowniczych	Max 12,5%
Ilość skarg na działalność Banku	Max 10szt./1 rok
Ilość reklamacji związanych z prowadzoną przez Bank działalnością operacyjną (z wyjątkiem kart płatniczych)	Max 10szt./1 rok
Ilość reklamacji związanych z transakcjami kartami płatniczymi	Max 20szt./1 rok
Oszustwa zewnętrzne	Max 1 szt./1 rok
Zakłócenie realizacji zleceń płatniczych Klientów Banku	Max 15szt./1 rok
Ilość pozwów związanych z prowadzoną przez Bank działalnością	Max 2szt./1 rok

operacyjną	
Wskaźnik udziału pracowników w szkoleniach w ciągu roku	Min 1
Ilość dni nieobecności pracowników z tytułu zwolnień lekarskich	Max 30zd./1 rok
Ilość dni nieobecności pracowników z tytułu urlopów na żądanie	Max 8zd./1 rok
Koszt potencjalny zdarzeń operacyjnych dla wszystkich kategorii ryzyka łącznie	9.000 zł /1 rok
Koszt rzeczywisty zdarzeń operacyjnych dla wszystkich kategorii ryzyka łącznie (netto)	7.000 zł /1 rok
Ilość zdarzeń operacyjnych dla następujących rodzajów zdarzeń łącznie: 1) Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy, 2) Klienci, produkty i praktyki operacyjne, 3) Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów, 4) Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.	Max 702 zdarzenia

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- płynności dziennej,
- płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
 - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
 - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
 - analizę wskaźników płynnościowych,
 - ocenę poziomu aktywów płynnych,
 - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Poziom limitu</i>	<i>Wartość limitu</i>
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M2	Min 1,00	3,68
Wskaźnik LCR	Min 80%	287%
Wskaźnik płynności skumulowanej począwszy od pierwszych przedziałów czasowych	<1	< 1
Wskaźnik płynności skumulowanej począwszy od ostatnich przedziałów czasowych	>1	>1
Limit wskaźnika globalnej luki płynności	Min 1	1,11
Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	Max 10%	6,3%
Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Max 15%	8,9%

Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 105%	184,8%
Aktywa nieobciążone powiększone o zobowiązania pozabilansowe otrzymane/ pasywa niestabilne	Min 100%	250,5%
Pasywa stabilne + fundusze własne/ kredyty + majątek trwały	Min 100%	151,50%

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
 - Łukę stopy procentowej,
 - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
 - analizę wskaźników,
 - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Poziom limitu</i>	<i>Wartość limitu</i>
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.)	35,0%	-19,5%
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka bazowego (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.)	8,0%	0,00%
Maksymalna dopuszczalna zmiana wartości ekonomicznej Banku (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.)	2,0%	1,6%
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b.)	20,0%	-12,5%
Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b.)	20,0%	-9,35%

5) Ryzyko walutowe – nie występuje. Bank nie prowadzi działalności walutowej.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- ocenę współczynników kapitałowych,
- ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,

Adal d

e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W obszarze ryzyka kapitałowego Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Poziom % w stosunku do funduszy własnych</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe I Filar	50%	47,11%
Ryzyko operacyjne I Filar	8%	5,44%
Ryzyko kredytowe II Filar	10%	5,81%
Ryzyko operacyjne II Filar	2%	0%
Ryzyko koncentracji II Filar	1%	0%
Ryzyko płynności II Filar	3%	0%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej II Filar	12%	7,74%
Ryzyko kapitałowe II Filar	1%	0%

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	52,92%
Ryzyko operacyjne	5,44%
Ryzyko stopy	7,74%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza działając według „Statutu Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach” i „Regulaminu Rady Nadzorczej” biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Polityką oceny odpowiedzialności kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz Zarządu Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach” wprowadzona Uchwałą nr 3/2019 Rady Nadzorczej z dnia 28.02.2019 r. Oceny odpowiedzialności poszczególnych członków Zarządu oraz Zarządu Banku za rok 2018 dokonała Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 27.03.2019 r. Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Zarząd Banku jako organ Kolegialny, uzyskali za rok 2018 pozytywną ocenę w zakresie odpowiedzialności. Członkowie Zarządu oraz Zarząd Banku posiadają kwalifikacje, wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa depozytów w nim zgromadzonych oraz dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem.

Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli działając według „Statutu Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach”, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputacje kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z „Polityką oceny odpowiedzialności kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej – Pobiedzisko - Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach” wprowadzona Uchwałą nr 4/2019 zebrania Przedstawicieli Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach z dnia 11.04.2019 r. Oceny odpowiedzialności członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego za rok 2018 dokonało Zebranie Przedstawicieli Banku w dniu 11.04.2019 r. Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza jako organ kolegialny uzyskali za rok 2018 pozytywną ocenę w zakresie odpowiedzialności. Członkowie Rady Nadzorczej Banku oraz Rada Nadzorcza jako organ kolegialny posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności pozwalające na należyte wykonywanie czynności nadzorczych, a ich reputacja nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach.

Bank, z uwagi na skalę działalności na dzień sporządzania informacji nie stosował Strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej. W związku z obowiązkiem wynikającym z wytycznych w sprawie oceny odpowiedzialności członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje z dnia 21 marca 2018 roku, Bank przyjął „Politykę zróżnicowania członków organu zarządzającego oraz personelu Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach” Uchwałą nr 5/2019. Zebrania Przedstawicieli z dnia 11.04.2019 r.

Zgodnie z Ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz warunkami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014r. w Banku utworzono Komitet Audytu składający się z trzech członków Rady Nadzorczej, pełniący rolę Kontrolno – opiniodawczą.

Komitet Audytu cyklicznie zapoznaje się z raportami dotyczącymi kontroli oraz ryzyk istotnych i formułuje rekomendacje dla Rady Nadzorczej w zakresie analizowanych informacji.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę opiniodawczo - doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Zarządzania Ryzykami który spotyka się co najmniej raz w miesiącu. W roku 2018 odbyło się 15 posiedzeń KZR.
- Komitet Kredytowy, który spotyka się co najmniej raz w tygodniu. W 2018 roku odbyło się 51 posiedzeń Komitetu Kredytowego.
- Komisja Kredytowa w Oddziale Banku, która spotyka się co najmniej raz w tygodniu. W 2018 roku odbyło się 22 posiedzeń Komisji Kredytowej.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru istotnych rodzajów ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu istotnych ryzyk pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku, przekazywane są dla:

I. Zarządu

1. w cyklach miesięcznych

- ryzyko płynności

2. w cyklach kwartalnych

- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,

- ryzyko kredytowe

- ryzyko koncentracji

- ryzyko DEK

- ryzyko EKZH

- ryzyko kapitałowe

- ryzyko braku zgodności

II. Rady Nadzorczej w cyklach kwartalnych.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

<i>Lp*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
3	Skumulowane inne całkowite dochody i pozostałe kapitały rezerwowe	14.013.503
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	560.000
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I (Fundusz udziałowy)	298.800
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	14.872.303
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	0,00
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-40.217
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-40.217
29	Kapitał podstawowy Tier I	14.832.086
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0
45	Kapitał Tier I	14.832.086
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0,00
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0
58	Kapitał Tier II	0,00
59	Łączny kapitał	14.832.086
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	97.436.177
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,22
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,22
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,22
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,375%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	3,00%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	1,875%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,845%

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Skumulowane inne całkowite dochody – Fundusz z aktualizacji i wyceny rzeczowych aktywów trwałych

Kapitał zasobowy – Fundusz utworzony z podziału nadwyżki bilansowej oraz wpłat wpisowego

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego – Fundusz tworzony z odpisów z zysków za kolejne lata

Fundusz udziałowy –ramach funduszu udziałowego Bank zalicza bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 r. Udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 r. są uwzględniane w FW po uzyskaniu zgody KNF.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II zgodnie z poniższym wzorem

Bank nie wykazuje i nie posiada instrumentów kapitałowych zaliczonych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 87%

Na datę informacji relacja wynosiła 66,1%.

W 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0

ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	8.820	705,60
ekspozycje wobec instytucji	0	
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1.566.998	125.359,84
ekspozycje detaliczne	9.403.841	752.307,28
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	69.189.557	5.535.164,56
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1.877.799	150.223,92
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	2.927.942	234.235,36
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	
inne pozycje	2.369.282	189.542,56
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		6.987.539,12

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	6.987
• operacyjne	807
• walutowe	0
RAZEM	7.794

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Wg stanu na dzień 31.12.2018r. Bank stosował definicję należności przeterminowanych, zagrożonych oraz ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycje uznaje się za przeterminowaną, jeśli przeterminowanie w spłacie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 zł, w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 zł.

Za należności zagrożone Bank uznaje takie, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zostały zaklasyfikowane przez Bank do kategorii: poniżej standardu, wątpliwej lub straconej.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria, tj.:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczno-finansowe – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- kategorii "pod obserwacją";

3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone". Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne zgodnie z wewnętrzną procedurą.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym Kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2018r.	Czy klasa jest istotna tak/nie
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	732	nie
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	44	nie
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2.473	tak
6	Ekspozycje detaliczne	18.563	tak
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	72.536	tak
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	1.347	nie
9	Ekspozycje kapitałowe	2.928	nie
10	Inne pozycje	5.372	nie

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Branża	wartość tys. zł	Czy branża jest istotna tak/nie
BUDOWNICTWO	4048	Tak
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	2034	Nie
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	3913	Tak
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	1408	Nie
OBSŁUGA RYNKU NIERUCHOMOŚCI WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁ.GOSP.	1137	Nie
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	4054	Tak
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	44604	Tak

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	1325	Nie
INNE	838	Nie

przy czym przyjmuje, iż 3 największe branże wyznaczają istotne klasy branż.

4. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	4.377
1 – 3 miesięcy	3.170
3 – 6 miesięcy	3.075
6 – 12 miesięcy	7.064
1 rok – 2 lat	15.316
2 lata – 5 lat	5.771
5 lat – 10 lat	13.953
10 lat – 20 lat	32.516
powyżej 20 lat	10.231

5. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii dla istotnych branż

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych dla istotnych branż przedstawia się następująco:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Poniżej standardu</i>	<i>wątpliwe</i>	<i>Stracone</i>
<i>Istotna branża</i>			
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	233	0	0
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0	0	498
BUDOWNICTWO	0	0	89
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	0	0	0

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	53.116,98	1.546,54	68.075,07	370,08
<i>Wątpliwe</i>	0	0	0	0
<i>Stracone</i>	672.224,51	248.446,13	612.548,56	154.642,16

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

- Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia rzeczywiste, stanowiące

podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:

- 1) Bank posiada prawo do szybkiego upłynnienia lub zatrzymania tego zabezpieczenia w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności lub upadłości;
 - 2) występować w wykazie uznanych aktywów zawartym w art. 197-200 CRR;
 - 3) zabezpieczenie jest płynne, co należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodbiegającą od cen rynkowych;
 - 4) wartość zabezpieczenia jest stabilna.
2. Poza szczegółowymi warunkami, które musi spełniać zabezpieczenie, aby móc pozostać uznanym rodzajem zabezpieczenia, wszystkie zabezpieczenia nierzeczywiste, stanowiące podstawę do stosowania technik redukcji ryzyka kredytowego, muszą spełniać następujące warunki:
- 1) dostawca zabezpieczenia jest uwzględniany w wykazie uznanych dostawców zawartym w art. 201 CRR;
 - 2) umowa zabezpieczenia występuje w wykazie umów zawartym w art. 203 CRR;
 - 3) jest prawnie skuteczna i egzekwowalna w stopniu zapewniającym odpowiednią pewność co do wysokości zabezpieczenia.
3. Za uznane zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje:
- 1) środki pieniężne zdeponowane w Banku;
 - 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub NBP;
 - 3) środki pieniężne zdeponowane w innym banku;
4. Za uznanych dostawców oraz umowę ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank przyjmuje:
- 1) gwarancję Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
 - 2) gwarancję jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne;
 - 3) gwarancję innego banku;
 - 4) regwarancję Skarbu Państwa wynikającą z udzielenia Bankowi gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na realizację programów rządowych;
 - 5) gwarancję podmiotu posiadającego ocenę kredytową wydaną przez ECAI;
5. Warunki szczególne w zakresie stosowania ochrony kredytowej rzeczywistej:
- 1) nie zachodzi istotna dodatnia korelacja między jakością kredytową dłużnika, a wartością zabezpieczenia, co oznacza, że gdyby wartość zabezpieczenia uległa znacznemu obniżeniu, nie spowoduje to znacznego pogorszenia jakości kredytowej danego dłużnika oraz, że gdyby jakość kredytowa danego dłużnika obniżyła się do wartości krytycznej, nie spowoduje to znacznego obniżenia wartości zabezpieczenia;
 - 2) występuje pewność prawna polegająca na wypełnieniu wszelkich wymogów umownych i prawnych i podejmowaniu działań, aby zapewnić wykonalność umów w sprawie zabezpieczeń na mocy prawa mającego zastosowanie do tytułu prawnego Banku do przedmiotu zabezpieczenia;
 - 3) Bank spełnia następujące wymogi operacyjne:
 - a) zabezpieczenie jest w odpowiedni sposób udokumentowane,
 - b) Bank posiada procedury szybkiego upłynnienia aktywów,
 - c) Bank kontroluje ryzyko wynikające z zastosowanego zabezpieczenia (ryzyko wyceny, ryzyko koncentracji),
 - d) wartość rynkowa zabezpieczenia jest aktualizowana raz na sześć miesięcy lub za każdym razem, gdy Bank uzna, że nastąpiło znaczne zmniejszenie wartości rynkowej zabezpieczenia,

- e) jeżeli zabezpieczenie jest zdeponowane u podmiotu trzeciego, Bank podejmuje odpowiednie kroki w celu zapewnienia rozdziału między zabezpieczeniem, a aktywami własnymi osoby trzeciej.
6. Szczegółowe warunki uznawania zabezpieczenia w postaci środków pieniężnych zdeponowanych w innym banku:
- 1) wierzytelność stanowiąca należność kredytobiorcy wobec innego banku jest oficjalnie zastawiona lub sędowana na rzecz Banku, a taki zastaw lub cesja są skuteczne prawnie i egzekwowalne, a także bezwarunkowe i nieodwołalne;
 - 2) inny bank jest powiadomiony o zastawie lub cesji;
 - 3) w wyniku takiego powiadomienia inny bank może dokonywać płatności jedynie na rzecz Banku lub na rzecz innych osób wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody Banku.
7. Warunki szczegółowe uznawania zabezpieczenia w postaci gwarancji:
- 1) ochrona kredytowa jest bezpośrednia;
 - 2) zakres umowy jest jasno określony i bezsporny;
 - 3) gwarancja jest jasno udokumentowanym zobowiązaniem podjętym przez gwaranta;
 - 4) umowa nie może zawierać żadnych klauzul, które leżą poza bezpośrednią kontrolą Banku i dają poręczycielowi możliwość: jednostronnego wypowiedzenia umowy, podniesienia kosztów zabezpieczenia, zwolnienia poręczyciela z obowiązku terminowej wypłaty w przypadku, gdy dłużnik nie uiści zaległych należności, skrócenia termin ważności umowy;
 - 5) umowa jest prawnie skuteczna i egzekwowalna;
 - 6) w przypadku stwierdzenia nieuregulowania płatności przez kredytobiorcę, Bank ma prawo we właściwym czasie zażądać od gwaranta wszelkich środków pieniężnych należnych zgodnie z warunkami umowy gwarancji, przy czym płatność ze strony gwaranta nie zależy od tego, czy Bank uprzednio zażądał płatności od kredytobiorcy;
 - 7) gwarancja obejmuje wszystkie rodzaje płatności, których kredytobiorca ma dokonać w związku z posiadaną ekspozycją, przy czym jeżeli określone rodzaje płatności są wyłączone z gwarancji, uznaną wartość gwarancji dostosowuje się odpowiednio do jej zakresu.

W Banku nie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu w rozumieniu art. 439 CRR

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank może wykorzystywać oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;

- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

VIII. Ryzyko rynkowe

Bank nie wyznacza wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego, ponieważ Bank nie posiada instrumentów walutowych.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 807 tys.zł.

Bank nie poniósł strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2018 roku.

Zdarzenia ryzyka operacyjnego w Banku ewidencjonowane były w 2018 roku zgodnie z klasyfikacją zawartą w Rekomendacji M, tj. przypisywanie do 5 kategorii. Spośród nich, najwięcej zdarzeń operacyjnych zanotowano dla kategorii (zaprezentowane kategorie w których wystąpiły zdarzenia):

Nazwa	2018
Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	202
Zakłócenia działalności i błędy systemów	130

W związku ze zdarzeniami, Bank poniósł łącznie straty brutto w wysokości 1.174,80 zł, z czego odzyskano 1.174,80 zł. Strata netto za 2018 rok wyniosła 0,00 zł. Koszty potencjalne wyceniono na 1.145,08 zł.

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego, w Banku podejmowane były działania głównie prewencyjne. Podejmowano czynności kształtujące świadomość pracowników na temat głównych zagrożeń wynikających z działalności operacyjnej Banku, wprowadzano szereg ulepszeń i nowych rozwiązań związanych z obsługą informatyczną (systemową) Banku. Zdiagnozowano obszary w których występowały największe ilości zdarzeń i na bieżąco podejmowane są działania w celu minimalizowania powtarzania się sytuacji klasyfikowanych jako zdarzenia operacyjne. Zdarzenia wynikały głównie z błędów ludzkich lub zakłóceń działalności operacyjnej (systemy i bankomaty).

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zyski kapitałowe</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
akcje SGB-Banku S.A.	zamiar strategiczny	Wg. ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów
udział w TUW w Poznaniu	zamiar strategiczny	
udział w PartNet sp. z o.o.	zamiar strategiczny	
udział w Spółdzielni Mieszkaniowej Swarzędz	zamiar strategiczny	
udział w SRH „Rolnik”	zamiar strategiczny	
udział w Spółdzielni „Gromada”	zamiar strategiczny	
udział w Systemie Ochrony SGB	zamiar strategiczny	

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
akcje SGB-Banku S.A.	1.190.500,00	-----
udział w TUW w Poznaniu	800,00	-----
udział w PartNet sp. z o.o.	42.000,00	-----
udział w Spółdzielni Mieszkaniowej Swarzędz	3.000,00	-----
udział w SRH „Rolnik”	1.070,66	-----
udział w Spółdzielni „Gromada”	8.000,00	-----
udział w Systemie Ochrony SGB	1.000,00	-----

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 6,36% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 1.858 tys.zł.

Wzrost stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 232 tys.zł.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Pobiedzisko – Goślińskim Banku Spółdzielczym w Pobiedziskach została wprowadzona Uchwałą nr 61/2017 Rady Nadzorczej z dnia 15.12.2017 r.

Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Bank z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustala, iż niniejsza Polityka dotyczyć będzie członków Zarządu Banku.

Bank dokonuje raz w roku analizy stanowisk i określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Osobami, których stanowiska mają istotny wpływ na profil ryzyka w Pobiedzisko – Goślińskim Banku Spółdzielczym w Pobiedziskach są Członkowie Zarządu. Wynagrodzenia osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku obejmuje część stałą (wynagrodzenie zasadnicze określone umową o pracę) oraz część zmienną (premię roczną). Część zmienna wynagrodzenia przyznaje Rada Nadzorcza Banku, po dokonaniu efektów pracy. Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualna wyników poszczególnych Członków Zarządu i obejmuje trzy lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

1. zysku netto,
2. wskaźnika należności zagrożonych,
3. łączny współczynnik kapitałowy,
4. wskaźnik płynności LCR

oraz otrzymali pozytywną ocenę kwalifikacji odpowiedniości, uzyskali absolutorium z wykonywania obowiązków. Podstawa ustalenia wysokości składnika zmiennego (premii rocznej) stanowi wynik finansowy netto.

Informacje ilościowe

Informacje o sumie wypłaconych w 2018 r. wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku przedstawiono w tabeli poniżej:

w tys. zł

L.p.	Stanowisko kierownicze	Stale składniki (brutto)	Zmienne składniki (brutto)	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	330,0 tys. zł	46,0 tys. zł	3

2.	Pozostali pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i finansów z dnia 6 marca 2017 r.	0,00	0,00	-
----	--	------	------	---

Informacje o sumie wypłaconych w 2018 r. wynagrodzeń z tyt. motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. zawiera poniższa tabela:

w tys. zł

L.p.	Tytuł wynagrodzenia	Wartość (netto)
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
2.	Ilość osób, które otrzymało w/w wynagrodzenie	0,00
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2016 r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
5.	Ilość osób, które otrzymało w/w wynagrodzenie	-
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
 - Centrala, Filie, Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

W Banku funkcjonuje również Komitet Zarządzania Ryzykami, który pełni rolę opiniodawczo - doradcą w procesie zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- opiniuje poziom limitów,

- 2) identyfikuje i zgłasza potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
- 3) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku,
- 4) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 87 % pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi zawartymi,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł.</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	7.678

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności długoterminowej	368%	100%
Wskaźnik LCR	287%	80%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	46.949.100	5.478.803	2.245.137
Luka bilansowa skumulowana	55.557.183	51.972.903	54.218.039
Luka prosta (z pozabilansem)	42.666.905	5.478.803	2.245.137
Luka skumulowana(z pozabilansem)	47.902.793	48.145.708	50.390.844

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57.419.984	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	148.342.684	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią

wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej z Systemu Ochrony SGB,

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według sprawozdawczości Corep	172.569.520

6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	5.868.642
7	Inne korekty	40.217
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	166.700.879

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	162.356.877
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-40.217
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	162.316.660
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	10.252.861
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	5.868.642
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (wiersze 17 minus 18)	4.384.219
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	14.832.086
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	166.700.879
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	8,9%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	162.356.877
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	162.356.877
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	732.370
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	44.099
EU-7	Instytucje	68.662
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	66.312.361
EU-9	Ekspozycje detaliczne	15.071.131
EU-10	Przedsiębiorstwa	1.935.369
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1.260.120
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	8.339.810

4. Informacje jakościowe

1	<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
---	--	--

XV. Kontrola wewnętrzna

1. Struktura organizacyjna systemu

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - stanowisko do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. druga linia obrony:
 - monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
 - ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - matrycę funkcji kontroli,
 - prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W procesie kontroli wewnętrznej uczestniczy:

1. Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności;
2. Zarząd Banku, który w ramach trzech linii obrony, odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i stanowisko do spraw zgodności;
3. stanowisko kontroli wewnętrznej, które odpowiedzialne jest za wykonywanie zadań związanych z niezależnym monitorowaniem pionowym;
4. stanowisko do spraw zgodności, które odpowiedzialne jest za identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (w szczególności rekomendacjami KNF nie związanymi z zarządzaniem ryzykiem);
5. komórka audytu wewnętrznego czyli komórka organizacyjna Spółdzielni wykonująca zadania związane z wykonywaniem audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony;
6. kadra kierownicza - kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wprowadzając w życie przyjęte przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:
 - odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych,
 - monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów kontrolnych.

2. Stosowane mechanizmy kontrolne

1. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Mechanizmy kontrolne to, wyróżnione w ramach funkcji kontroli, wszelkie działania lub rozwiązanie wykonywane i stosowane w ramach trzech linii obrony, w tym zwłaszcza w ramach pierwszej linii obrony, mające za zadanie zapewnienie osiągnięcia celów ogólnych lub szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej. Mechanizmy kontrolne przyjęte na poziomie wszystkich linii obrony spełniają rolę:
 - prewencyjną – zapobieganie nieprawidłowościom,
 - detekcyjną – wykrywanie nieprawidłowości,
 - korekcyjną – korygowanie nieprawidłowości.

Stosowane w Banku mechanizmy kontrolne są: automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne, najczęściej wymuszające lub uniemożliwiające pewne działania), półautomatyczne, manualne.

W szczególności Bank stosuje następujące mechanizmy kontrolne:

- procedury, polityki i inne regulacje wewnętrzne,
- podział obowiązków,
- autoryzacja,
- kontrola dostępu,
- kontrola fizyczna,
- proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym,
- inwentaryzacja,

- dokumentowanie odstępstw,
- wskaźniki wydajności,
- organizacja szkoleń,
- samokontrola

Jednym z mechanizmów kontrolnych jest ich niezależne monitorowanie (poziome i pionowe). Bank posiada mechanizmy kontrolne w ramach wszystkich procesów.

4. Ocena adekwatności i skuteczności systemu

Zarząd Banku i Radzie Nadzorcza otrzymuje w cyklach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego, przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, stanowiska do spraw zgodności oraz wyników audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz stanowisko do spraw zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- zapewnienia niezależności stanowiska do spraw zgodności,
- zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań i obowiązków oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracownika stanowiska do spraw zgodności.

W trakcie dokonywania oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustalono że:

- w obszarze kontroli wewnętrznej wszystkie zaplanowane testowania kontrolne zostały wykonane i udokumentowane w dokumentach testowych,
- nie stwierdzono w trakcie kontroli nieprawidłowości o charakterze krytycznym,
- wszystkie zalecenia wydane przez audyt wewnętrzny zostały zrealizowane w wymaganym terminie,
- ryzyko braku zgodności utrzymywało się na niskim i akceptowanym przez Bank poziomie,
- oceny nadzorcze (KNF i IPS SGB) wskazują że Bank funkcjonował w zadowalający sposób.

W ocenie Rady Nadzorczej obowiązujący w Pobiedzisko-Goślińskim Banku Spółdzielczym w Pobiedziskach w 2018 roku system kontroli wewnętrznej był skuteczny i adekwatny do skali prowadzonej działalności Banku oraz profilu ryzyka o czym świadczy niski/umiarkowany poziom ryzyka stwierdzonych nieprawidłowości.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Aktywa banku są wolne od obciążeń a ich wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r. wynosi 162.277 tys. zł.

Sporządził:

Zespół Ryzyk Bankowych

Grażyna Sergiel – Inspektor ds. ryzyk bankowych

Łukasz Seemann – Inspektor ds. ryzyk bankowych

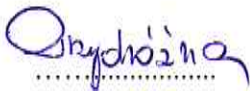
Zatwierdził:

Zarząd Banku:

Ewa Przydróżna – Prezes Zarządu

Aleksandra Gołębiewska – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo - Księgowych

Maciej Grzegorowski – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

.....

.....

.....

Pobiedzisko – Gośliński Bank Spółdzielczy
w Pobiedziskach

Załącznik nr 1 do
Ujawnienia informacji dotyczących
ryzyka, funduszy własnych,
wymogów kapitałowych, polityki w
zakresie wynagrodzeń i innych
informacji wg. stanu na dzień
31.12.2018 r.

OŚWIADCZENIE
ZARZĄDU BANKU POBIEDZISKO – GOŚLIŃSKIEGO BANKU
SPÓŁDZIELCZEGO W POBIEDZISKACH

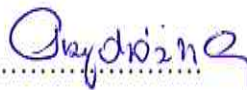
dotyczące adekwatności ustaleń związanych z zarządzaniem ryzykiem

Zarząd Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach oświadcza, że ustalenia opisane w „Ujawnieniu informacji dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. część ósma według stanu na dzień 31.12.2018 r. są adekwatne do stanu faktycznego i zgodne ze stosowanym systemem zarządzania ryzykiem oraz profilem i strategią ryzyka przyjętą przez Bank.

Pobiedziska 26.04.2019 r.

ZARZĄD BANKU

Ewa Przydróżna – Prezes Zarządu

.....

Aleksandra Gołębiewska – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo - Księgowych

.....

Maciej Grzegorowski – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

.....

Załącznik nr 2 do
Ujawnienia informacji dotyczących
ryzyka, funduszy własnych,
wymogów kapitałowych, polityki w
zakresie wynagrodzeń i innych
informacji wg. stanu na dzień
31.12.2018 r.

OŚWIADCZENIE
ZARZĄDU BANKU POBIEDZISKO – GOŚLIŃSKIEGO BANKU
SPÓŁDZIELCZEGO W POBIEDZISKACH

dotyczące ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działania

Zarząd Pobiedzisko – Goślińskiego Banku Spółdzielczego w Pobiedziskach oświadcza, że profil ryzyka związanego ze strategią działania Banku w 2018 r. był zgodny z przyjętą strategią zarządzania ryzykiem.

W celu dokonania pomiaru przyjętych założeń do procesu zarządzania ryzykiem, Bank przeprowadza analizę wartości podstawowych mierników charakteryzujących poszczególne rodzaje ryzyka czyli ocenia realizację ustalonego w Banku apetytu na ryzyko.

Podstawowe wskaźniki wyznaczające ogólny profil ryzyka na dzień 31.12.2018r. przedstawiono poniżej.

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe			
Udział instrumentów finansowych w sumie bilansowej Banku	0	0	X
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 4%	2,08 %	52%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 55%	51%	92,7%
Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym ⁸	Max 2%	0,002%	0,11%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w	Max 80%	74,5%	93%

⁸ Limit monitorowany raz w roku, do końca I kwartału.

portfelu kredytowym			
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 4%	1,7%	42%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego ⁹	Max 2%	0,002%	0,11%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 6%	2,8%	47%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 10%	2,23%	23%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	60 szt.	18	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu ¹⁰	0,2%	0,078	-----
Ryzyko operacyjne			
Fluktuacja pracowników na stanowiskach kierowniczych	Max 12,5%	0%	X
Ilość skarg na działalność Banku	Max 10szt./1 rok	0	X
Ilość reklamacji związanych z prowadzoną przez Bank działalnością operacyjną (z wyjątkiem kart płatniczych)	Max 10szt./1 rok	4	X
Ilość reklamacji związanych z transakcjami kartami płatniczymi	Max 20szt./1 rok	8	X
Oszustwa zewnętrzne	Max 1 szt./1 rok	0	X
Zakłócenie realizacji zleceń płatniczych Klientów Banku	Max 15szt./1 rok	2	X
Ilość pozwów związanych z prowadzoną przez Bank działalnością operacyjną	Max 2szt./1 rok	0	X
Wskaźnik udziału pracowników w szkoleniach w ciągu roku	Min 1	Powyżej 1	X
Ilość dni nieobecności pracowników z tytułu zwolnień lekarskich ¹¹	Max 30zd./1 rok	2	X
Ilość dni nieobecności pracowników z tytułu urlopów na żądanie ¹²	Max 8zd./1 rok	0	X

⁹ Limit monitorowany raz w roku, do końca I kwartału.

¹⁰ Limit dotyczy kredytów konsumenckich.

¹¹ Dotyczy pracowników kluczowych

Koszt potencjalny zdarzeń operacyjnych dla wszystkich kategorii ryzyka łącznie	9.000 zł /1 rok	1.145,08	12,27%
Koszt rzeczywisty zdarzeń operacyjnych dla wszystkich kategorii ryzyka łącznie (netto)	7.000 zł /1 rok	0	0%
Ilość zdarzeń operacyjnych dla następujących rodzajów zdarzeń łącznie: 5) Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy, 6) Klienci, produkty i praktyki operacyjne, 7) Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów, 8) Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.	Max 702 zdarzenia	330	X
Ryzyko koncentracji			
Łączna suma zaangażowania Banku wobec Klientów, stanowiąca ponad 10% funduszy własnych do funduszy własnych Banku	340%	192%	56,47%
Ilość przypadków przekroczeń koncentracji wynikających z Prawa Bankowego	0	0	X
Ilość przypadków przekroczeń z tytułu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	Max 2	0	0%
Ilość przypadków przekroczeń z tytułu koncentracji w ten sam rodzaj produktu	Max 2	0	0%
Ilość przypadków przekroczeń z tytułu koncentracji w tą samą formę zabezpieczenia	Max 2	0	0%
Udział należności zagrożonych w portfelu istotnych zaangażowań	Max 1%	0	0
Udział należności zagrożonych w portfelu dużych zaangażowań (duże ekspozycje)	Max 2%	0	0
Ryzyko płynności			
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M1	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M2	0	0	X
Udział łącznej kwoty depozytów podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych oraz samorządowych w pasywach ogółem	Min 87%	89%	102,29%
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	0	X

¹² Dotyczy pracowników kluczowych

Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych)	0	0	X
Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 1%	0,07%	0,19%
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku ¹³	1	2,57	X
Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 13,875%	15,22%	109,69%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 10,875%	15,22%	139,95%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 9,375%	15,22%	162,35%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 3%	8,9%	297,67%
Obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych	Max 87%	66,10%	75,98%

Pobiedziska 26.04.2019 r.

ZARZĄD BANKU

Ewa Przydróżna – Prezes Zarządu

.....

Aleksandra Gołębiowska – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo - Księgowych

.....

Maciej Grzegorowski – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

.....

¹³ Nie ma charakteru limitu, jest to sytuacja pożądana.